

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ,
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ Π/ΘΜΙΑΣ, Δ/ΘΜΙΑΣ
ΕΚΠ/ΣΗΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ
Π/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ Π/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΕΚΠ/ΚΩΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΕΙΦΟΡΙΑΣ

Ταχ. Δ/ση: Ανδρέα Παπανδρέου 37
Τ.Κ. – Πόλη: 15180 Μαρούσι
Ιστοσελίδα: www.minedu.gov.gr
Πληροφορίες: Αν. Πασχαλίδου
Τηλέφωνο: 210-3443422

Βαθμός Ασφαλείας:
Να διατηρηθεί μέχρι:
Βαθ. Προτεραιότητας:

Αθήνα, 20-02-2024
Αρ. Πρωτ. 18024/ΓΔ4

ΠΡΟΣ:

- Περιφερειακές Δ/νσεις Εκπ/σης
- Δ/νσεις Π/θμιας & Δ/θμιας Εκπ/σης
- Συμβούλους Εκπ/σης Π.Ε. & Δ.Ε. (μέσω των Δ/νσεων Π.Ε. & Δ.Ε.)
- Δημοτικά, Γυμνάσια, Γενικά Λύκεια και Επαγγελματικά Λύκεια (μέσω των Δ/νσεων Π.Ε. & Δ.Ε.)

ΚΟΙΝ:

Μουσείο Αρχαίας Ελληνικής Τεχνολογίας
Κώστα Κοτσανά
Υπόψη: κ. Ουρανίας Πανταζοπούλου
infokotsanas@gmail.com

ΘΕΜΑ: Έγκριση υλοποίησης εκπαιδευτικού προγράμματος

- Σχετ.: 1. Το με αρ. πρωτ. εισ. Υ.ΠΑΙ.Θ.Α. 11710/ΓΔ4/05-02-2024 έγγραφο
2. Το άρθρο 1 της υπό στοιχεία 1614/Υ1/08-01-2020 ΚΥΑ (Β' 8)

Απαντώντας στο με αρ. πρωτ. εισ. Ι.Ε.Π 42007/28-07-23 αίτημα που αφορά σε έγκριση υλοποίησης εκπαιδευτικού προγράμματος και λαμβάνοντας υπόψη τη σχετική εισήγηση του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής (πράξη 7/01-02-2024 του Δ.Σ.), σας γνωρίζουμε ότι **εγκρίνεται** η υλοποίηση του εκπαιδευτικού προγράμματος με τίτλο: «**Αήρ και ύδωρ**» από το «**Μουσείο Αρχαίας Ελληνικής Τεχνολογίας Κώστα Κοτσανά**» για τα σχολικά έτη **2023-2024** και **2024-2025**.

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Αήρ και ύδωρ» δίνει τη δυνατότητα στους/στις μαθητές/-τριες να γνωρίσουν πώς λειτουργούσαν οι εφευρέσεις της αρχαίας Ελλάδας με τη χρήση του αέρα και του νερού. Στόχος του συγκεκριμένου προγράμματος είναι να κατανοήσουν τη λειτουργία συγκεκριμένων εφευρέσεων και να τις εφαρμόσουν με τις ανακατασκευασμένες εφευρέσεις του Μουσείου, οι οποίες προκαλούν το ενδιαφέρον τους, προσφέρουν άμεση γνώση και δίνουν την ευκαιρία να εξετάσουν μέσω της πρακτικής εφαρμογής ένα συγκεκριμένο αντικείμενο.

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Αήρ και ύδωρ» έχει ποικίλες διασυνδέσεις με τα Νέα Προγράμματα Σπουδών του Γυμνασίου και του Λυκείου και εντάσσεται στις θεματικές ενότητες αντίστοιχων γνωστικών αντικειμένων, όπως η Γλώσσα, η Ιστορία και η Φυσική. Με τη βοήθεια των Μουσειοπαιδαγωγών, οι οποίοι εστιάζουν το ενδιαφέρον τους ειδικά στις διαφορετικές περιπτώσεις

των συμμετεχόντων/-ουσών σε αυτό, επιδιώκεται μέσω ερωταπαντήσεων και διαλόγου η ιδιαίτερη κατανόηση της λειτουργίας των εφευρέσεων με τον αέρα και το νερό και του χρόνου κατά τον οποίο αυτές κατασκευάστηκαν. Οι ομάδες των μαθητών/-τριών που δημιουργούνται είναι μικρές σε αριθμό, διότι οι μαθητές/-τριες μετακινούνται συνεχώς μέσα στο μουσείο. Οι δράσεις που έχουν σχεδιαστεί («Πώς κινείται το νερό μέσα στην εφεύρεση;», «Ας ζωγραφίσω την εφεύρεση!», «Ας λύσουμε ένα σταυρόλεξο!») έχουν στόχο να διδαχθούν οι μαθητές/-τριες πρακτικά τη λειτουργία των εφευρέσεων, να μάθουν μέσω δράσεων/γρίφων και να χρησιμοποιήσουν οι ίδιοι τις εφευρέσεις.

Το εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιείται, παρουσιάζει αξιοσημείωτη ποικιλία, γίνεται φορέας πληροφοριών και εμπλουτίζει το μάθημα της Ιστορίας, διευκολύνοντας τις διαθεματικές προσεγγίσεις. Το συγκεκριμένο υλικό (εικόνες των εφευρέσεων και το λεκτικό κομμάτι της επεξήγησής τους), το οποίο μπορεί να δοθεί προ της επίσκεψης των μαθητών/-τριών στο Μουσείο, συμβάλλει στον εμπλουτισμό των διδακτικών στόχων και στον μετασχηματισμό τους σε ικανότητες, οι οποίες περιλαμβάνουν γνώσεις, δεξιότητες, στάσεις, που καθιστούν τους/τις μαθητές/-τριες πολίτες, με κριτική και δημιουργική σκέψη, ικανούς να λαμβάνουν πρωτοβουλίες και να συνεργάζονται. Επιπλέον, αναπτύσσει την παρατηρητικότητα τους και τους/τις ενθαρρύνει να εκφράσουν σκέψεις και συναισθήματα. Με το παιχνίδι γνώσεων, τη ζωγραφική και τη χρήση του σταυρόλεξου οι μαθητές/-τριες μπορούν να αλληλεπιδρούν μεταξύ τους, να υπάρχει άμιλλα και να γνωρίσουν τη διδακτική και εκπαιδευτική αξία των αντικειμένων του Μουσείου.

Το προτεινόμενο πρόγραμμα έχει τη δυνατότητα υλοποίησης σε οποιαδήποτε χρονική περίοδο της σχολικής χρονιάς και προβλέπει διαφοροποιήσεις στην προσέγγιση των μαθητών/-τριών ανάλογα με τις ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Περιλαμβάνει ποικίλες εκπαιδευτικές δραστηριότητες που συμβαδίζουν με τις αρχές της βιωματικής, διερευνητικής-ανακαλυπτικής και συνεργατικής μάθησης. Κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του εκπαιδευτικού προγράμματος επιδιώκεται η ιδιαίτερη κατανόηση των εννοιών μέσω ερωταπαντήσεων και διαλόγου, η εμπέδωση των γνώσεων μέσω των σημειώσεων που κρατούν οι μαθητές/-τριες σε ξεχωριστά φύλλα σημειώσεων ή σε τετράδιο, η χρησιμοποίηση της εικόνας, η οποία διευκολύνει την πληροφορία και τη μάθηση (για μαθητές/-τριες με μεταναστευτικό υπόβαθρο ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες), η εκτύπωση σε καρτέλες γραφής braille οι επεξηγήσεις των εφευρέσεων (για άτομα με οπτική αναπηρία). Επίσης, οι μαθητές/-τριες αντιλαμβάνονται ότι οι εφευρέσεις που παρουσιάζονται από το Μουσείο, είναι πιστά αντίγραφα των εφευρέσεων που υπήρχαν στην αρχαιότητα κι έχουν κατασκευαστεί μέσα από τη μελέτη πρωτογενών πηγών της ιστορίας και της αρχαιολογίας. Η αξιολόγηση του προγράμματος γίνεται μέσω ερωτηματολογίων προς τους/τις εκπαιδευτικούς και τους/τις μαθητές/-τριες, έχει πανελλαδική εμβέλεια κι αφορά όσα σχολεία επιθυμούν να επισκεφθούν τα Μουσεία στην Αρχαία Ολυμπία και Αθήνα. Παρ' όλα αυτά δεν διαφαίνεται να είναι εφικτή και υλοποιήσιμη η επίσκεψη και συμμετοχή μαθητών/-τριών ελληνικών σχολείων του εξωτερικού.

Ως εκ τούτου, κρίνεται παιδαγωγικά κατάλληλο για το ηλικιακό και γνωστικό επίπεδο των μαθητών/-τριών στους/στις οποίους/-ες απευθύνεται, διότι μέσα από τις δραστηριότητες που έχουν δημιουργηθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού προγράμματος, οι μαθητές/-τριες -πέραν των γνώσεων για τη λειτουργία της εφεύρεσης της αρχαιότητας, έχουν την ευκαιρία να συνδέσουν το χθες με το σήμερα, να γνωρίσουν την ιστορία και την αρχαιολογία ως πηγές που προσφέρουν πληροφορίες για να ανακατασκευαστούν οι εφευρέσεις, να συνδέσουν το μάθημα της Ιστορίας και της Φυσικής και σ' ένα γενικότερο πλαίσιο να γνωρίσουν τι προσφέρουν τα Μουσεία στους επισκέπτες τους.

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε μαθητές και μαθήτριες των Γ, Δ', Ε' και Στ' τάξεων Δημοτικού Σχολείου και όλων των τάξεων Γυμνασίου, ΓΕ.Λ, ΕΠΑ.Λ και Ειδικής Εκπαίδευσης, χωρίς οικονομική επιβάρυνση, και **εγκρίνεται υπό τις εξής προϋποθέσεις:**

1. Η συμμετοχή των μαθητών/-τριών στο συγκεκριμένο πρόγραμμα να είναι προαιρετική και να πραγματοποιείται με τη σύμφωνη γνώμη της Διεύθυνσης και του Συλλόγου Διδασκόντων/-ουσών, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που ορίζονται στην κείμενη νομοθεσία για την υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Η μετακίνηση μαθητών/-τριών, να γίνεται σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που ορίζονται στην κείμενη νομοθεσία για τις διδακτικές/εκπαιδευτικές επισκέψεις και εκπαιδευτικές εκδρομές.
2. Να μην παρακωλύεται με οποιονδήποτε τρόπο η εύρυθμη λειτουργία των σχολικών μονάδων.
3. Η παρουσία του/της εκπαιδευτικού της τάξης κρίνεται απαραίτητη κατά την υλοποίηση του προγράμματος.
4. Η συμμετοχή των μαθητών/-τριών στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα να γίνεται με την ενυπόγραφη συγκατάθεση των γονέων/κηδεμόνων τους.
5. Να τηρείται το θεσμικό πλαίσιο περί προστασίας των προσωπικών δεδομένων των συμμετεχόντων/-ουσών μαθητών/-τριών, εκπαιδευτικών και γονέων/κηδεμόνων, βάσει της κείμενης νομοθεσίας.
6. Να μην επιτρέπεται σε καμία περίπτωση η βιντεοσκόπηση, φωτογράφιση και μαγνητοφώνηση μαθητών/-τριών, χωρίς την ενυπόγραφη συγκατάθεση των γονέων/κηδεμόνων τους.
7. Να μην προκύπτει από τη δράση με οποιονδήποτε τρόπο άμεση διαφήμιση εταιριών/προϊόντων/φορέων/υπηρεσιών.
8. Η υλοποίηση του προγράμματος να μην υπερβαίνει τις **δύο (2)** διδακτικές ώρες.
9. Ο χώρος υλοποίησης του προγράμματος να πληροί τις προβλεπόμενες από τον νόμο προϋποθέσεις και να λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα, ώστε να εξασφαλίζεται απόλυτα η ασφάλεια των μαθητών/-τριών.
10. Τυχόν σχετικό συνοδευτικό εκπαιδευτικό υλικό να διατίθεται δωρεάν και να είναι ελεύθερο προς χρήση στους/στις εκπαιδευτικούς.

11. Να τεθεί υπόψη των Συμβούλων Εκπαίδευσης, καθώς και των Υπευθύνων Σχολικών Δραστηριοτήτων των οικείων Διευθύνσεων Εκπαίδευσης, ώστε να αξιοποιηθεί αναλόγως σε συναφείς δράσεις που υλοποιούνται στην περιοχή ευθύνης τους.

12. Να υπάρχει συνεργασία με τους/τις εκπαιδευτικούς Γενικής και Ειδικής Εκπαίδευσης, το Ε.Ε.Π. και Ε.Β.Π., όπου υπάρχει, προκειμένου να πραγματοποιηθούν οι απαραίτητες προσαρμογές κατά την υλοποίηση του προγράμματος.

13. Τη δέσμευση των συντελεστών ότι θα αποστείλουν στο Ι.Ε.Π. με την ολοκλήρωση του προγράμματος τον πλήρη φάκελο αξιολόγησής του για κάθε σχολικό έτος υλοποίησης.

14. Τη δέσμευση των συντελεστών ότι στην περίπτωση έγκρισης του ανωτέρω προγράμματος από το Υ.ΠΑΙ.Θ.Α., δεν θα πραγματοποιηθεί μελλοντική εμπορική του διάθεση/αξιοποίηση με την αναφορά της συγκεκριμένης έγκρισης.»

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το περιεχόμενο και την υλοποίηση του εν λόγω εκπαιδευτικού προγράμματος, παρακαλούνται οι ενδιαφερόμενοι/-ες να επικοινωνούν με τον εκπρόσωπο του φορέα υλοποίησής του κ. Ουρανία Πανταζοπούλου στην ηλεκτρονική διεύθυνση: infokotsanas@gmail.com.

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΤΣΑΡΟΣ

Εσωτ. Διανομή

- Γενική Δ/νση Σπουδών Π.Ε. & Δ.Ε.
- Δ/νση Σπουδών, Προγρ/των & Οργάνωσης Π.Ε.
- Δ/νση Σπουδών, Προγρ/των & Οργάνωσης Δ.Ε., Τμ. Α'
- Δ/νση Ειδικής Αγωγής & Εκπαίδευσης
- Δ/νση Επαγγελματικής Εκπαίδευσης
- Δ/νση Παιδείας, Ομογ., Διαπ. Εκπ/σης, Ευρ. και Μειον. Σχολείων
- Δ/νση Υποστήριξης Εκπ/κών Προγραμμάτων Αειφορίας

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ